

Ἐμπόδιον εἰς τὸ ὁποῖον προσκόπτει τις Τῆν. 3) Κακὸν συναπάντημα, κακὴ ἐπήρεια δαιμονίων Ἡπ. Θεσσ. Στερελλ. (Αἰτωλ. Καλοσκοπ.): Κακὸν δέσμα ἦταν Θεσσ. || Φρ. Κακὸν ἄντιμα νὰ σ' εὔρ'! (ἀρὰ) Καλοσκοπ. β) Νευρικὸν νόσημα τὸ ὁποῖον κατὰ τὰς λαϊκὰς δοξασίας ὀφείλεται εἰς συνάντησιν δαιμονίων Ἡπ. (Χουλιαρ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀμφ.): Τοῦ ἄντιμα θέλ' διαβάσματα ἀπὸ παπᾶδης Αἰτωλ. 4) Φάσμα ἐμφανιζόμενον κατὰ διαφόρους περιστάσεις Κρήτ. Μακεδ. (Καταφύγ.) Χίος: Εἶδα ἓνα ἔδημα Κρήτ. (Σφακ. κ. ἀ.)

άντεννα ἡ, κοιν. καὶ Τσακων. *ἀδέννα* πολλαχ. *άντιννα* Ἀμοργ.

Τὸ Λατ. *an tenna*. Ὁ τύπ. *άντιννα* καὶ ἐν χειρογρ. τοῦ 16ου αἰῶν. Πβ. Ἀθηνᾶν 34 (1922) 156.

1) Ἡ κεραία τοῦ ἱστοῦ πλοίου χρησιμεύουσα πρὸς ἐξάρτησιν τῶν ἱστίων κυρίως κοιν. καὶ Τσακων.: *Λόντι άντέννας. Δένω 'ς τὴν άντέννα κοιν. Μακρὸς σὰν άντέννα Μεγίστ. Μωρὴ στραβὴ άντέννα!* (ὕβριστικῶς πρὸς κεκυρωμένην) Σύρ. || Φρ. *Δὲ στραβένει ἡ άντέννα του* (δὲν ὑπάρχει φόβος νὰ γίνῃ πτωχὸς) αὐτόθ. || Ἀσμ.

Ἐχω κι άντέννες μπρούντζινες κι ἀτσάλινα κατάρτια ἄγν. τόπ. β) Ἰστίον τετράπλευρον ἐν χρήσει εἰς μικρὰ πλοῖα Θράκ. (Περίστασ.) Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Κάμπ. 2) Ἡ κεραία τοῦ ἀνεμομύλου πολλαχ. 3) Ἡ κεραία μηχανῆς πρὸς ἀντλήσιν ὕδατος φέρουσα εἰς μὲν τὸ ἐν ἄκρον κάδον, εἰς δὲ τὸ ἕτερον βάρος τι πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ἀντλήσεως Πελοπν. (Λακων. Μάν. κ. ἀ.)

4) Σύμπλεγμα ἐναερίως διατασσομένων ἀγωγῶν διὰ τὴν ἐκπομπὴν ἢ παραλαβὴν ἡλεκτρομαγνητικῶν κυμάνσεων ἐν τῷ ἀσυρμάτῳ τηλεγράφῳ καὶ τηλεφῶνῳ σύνηθ. 5) Τὸ ὀριζόντιον ξύλον τοῦ ἐλαιομύλου, τὸ ὁποῖον περιφέρει τὸ ἐξευγμένον ζῶον Τσακων. 6) Κλάδος δένδρου ἐξέχων πρὸς τὰ ἄνω ὡς κεραία Ἀνδρ. 7) Μεταφ. σκέλος, πούς Πελοπν. (Λακων.) Μαν.): *Μάζεψε τὲς άντέννες σου.*

άντεννι τό, ἁμάρτ. *ἀδέννι* Μακεδ. (Χαλκιδ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άντεννα*.

Άντεννα 2, ὁ 18.: *Δρισσάρου τ' ἀδέννιμα κατὰ τὸν ἀγέρα* (*δρισσάρου*=στρέφω, διευθύνω).

άντεννοκάρουλλο τό, κοιν. *ἀδεννοκάρουλλο* πολλαχ.

Ἐκ τῶν οὐσ. *άντεννα* καὶ *καρούλλι*.

Ἡ τροχαλία τῆς κεραίας: Ἀσμ.

Βάνει κι ἀδεννοκάρουλλα μικρῶν παιδιῶν κεφάλια Ἰθάκ.

άντεννοκάταρτο τό, σύνηθ. *ἀδεννοκάταρτο* πολλαχ. *ἀδεννοκάτατο* Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τῶν οὐσ. *άντεννα* καὶ *κατάρτι*.

1) Ἰστός λέμβου ὁ ὁποῖος χρησιμεύει καὶ ὡς κεραία σύνηθ. 2) Ἐπιμήκης ξύλινος κοντὸς χρησιμοποιοῦμενος διὰ κεραίας καὶ διαφόρους ἄλλας ἐργασίας σύνηθ.

3) Ἐν τῷ πληθ., τὸ σύνολον τῶν κεραιῶν καὶ ἱστῶν σύνηθ.: *Ἀπὸν τὸν πολὺν ἀέραν ἦσαν κάτω τὰ ἀδεννοκάταρτά μου Σύμ. || Ἀσμ.*

Βάνει κι ἀδεννοκάταρτα παλληκαριῶνε βράτσα Ἰθάκ.

Μέσ' τὰ παννάκια τ' ἕκατος τ' ἀδεννοκάτατά του Μάν.

άντεννόσκοινο τό, πολλαχ. *ἀδεννόσκοινο* Ἰθάκ. κ. ἀ.

Ἐκ τῶν οὐσ. *άντεννα* καὶ *σκοινί*.

Τὸ σχοινίον τῆς κεραίας ἐνθ' ἄν.: Ἀσμ.

Ἐχω καὶ τ' ἀδεννόσκοινα κορασιδιῶν πλεξίδες (μοιρολ.) Ἰθάκ.

άντενω πολλαχ. *ἀδένω* Πελοπν. (Γέρμ. Μάν. κ. ἀ.) *άντενου* Εὐβ. (Κύμ. Ὁξύλιθ.) Ἡπ. (Ζαγόρ.) Μακεδ. (Βέρ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ. ἀ. *ἀδένω* Θεσσ. (Ζαγόρ.) *ντένω* πολλαχ. *ντένου* Ἡπ. (Ζαγόρ.) Μακεδ. (Βελβ.) Στερελλ. (Ἀρτοτ.) κ. ἀ. *δένω* Κεφαλλ. Πελοπν. (Μάν.) κ. ἀ.

Ἐκ τοῦ ρ. *άντιω* ἀναλογικῶς πρὸς ἄλλα εἰς *-ένω*. Πβ. *ἀπαντιω - ἀπαντένω, καταντιω - καταντένω*.

1) Συναντῶ πολλαχ.: *Ἐντεσα τὸν τάδε 'ς τὸ δρόμο καὶ τὰ εἶπαμε. Νὰ σὲ ἔντενα, θὰ σοῦ ἔδειχνα πολλαχ. Βαροῦν τοὺς Τούρκους, ὅπου τοὺς ἀντίεσσαν Γβλαχογιάνν. Μεγάλ. χρόν. 53. Ἀχ κι νὰ σὲ ντέσου! Βελβ. Μπορεῖ ν' ἀδέσ' μ' αὐτὲς τὲς καλουροζίζ' κὶ τότες, ἂν δὲν ἔχ' τίποτις φυλαχτὸ ἀπάνου του, χάνιτι (ἐκ παραδ.) Θεσσ. Συνών. ἀπαντιω. β) Ἀμτβ. συμβαίνει κατὰ τύχην νὰ εὐρίσκωμαί που, τυγχάνω: Ἀντεσα νὰ εἶμαι καὶ ἐγὼ ἐκεῖ, ὅταν ἔλεγαν αὐτὰ τὰ λόγια πολλαχ. Ἐντεσα σὲ καλὸ ἀφεντικὸ καὶ θὰ καθίσω καιρὸ Ἡπ. Ἀν ντέσου καὶ τὸν βρῶ τὸν κυβερνάου Ἀρτοτ. Ἰδῶ ντέσαμε, ἰδῶ θὰ χαθοῦμε αὐτόθ. Ἀντέν' σὲ κακὴ ὥρα οὐ ἂν θροουπους Αἰτωλ. Καὶ ἀπροσ. Θὰ γράμε ὅτι ντέση πολλαχ. Ἐντεσε κ' ἐμπλέξα Πελοπν. (Αἴγ.) Ἀν ντέση καὶ ζυμώσης, μοῦ στέλνεις ἓνα ψωμί Πελοπν. (Κυνουρ.) Ἀντισὶ κὶ τὸν ἡῦρα 'ς τὸν δρόμο τὸν δεῖνα Αἰτωλ. || Φρ. Νὰ ξέρ' ὁ ἄνθρωπος τί θ' ἀντέση; Βέρ. || Παροιμ. Ὁ, τ' ἀντέση τ' ἀνθρώπου θὰ τὸν τρανίξῃ (τὸ μοιραῖον οὐδεὶς δύναται ν' ἀποφύγῃ) Αἰτωλ. 2) Ἐμπλέκομαι πολλαχ.: Ἐντεσα μὲ κακὸ ἄνθρωπο. Καλὰ εἶναι νὰ μὴν ἀντέση κάνεις σὲ τέτοιες δουλειές. Ἐντεσα μὲ παρέα καὶ δὲ μπόρεσα νὰ ξεφύγω. Νὰ μὴ ντέση κάνεις μὲ κακὴ γυναῖκα πολλαχ. || Παροιμ. Ἐντεσα μὲ ἀνάποδους καὶ νὰ σάσω δὲ μπορῶ (ἐπὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς κακῆς συναναστροφῆς) Ἰόνιοι Νῆσ. || Ἀσμ.*

Εἶχε καὶ μιὰ μηλέα μέσα 'ς τὴ μέση,

χαρά 'ς τὸνε τὸν νεὸ ποῦ θελὰ ντέση

Πελοπν. β) Προσκόπτω, προσκρούω εἰς ἐμπόδιον τι πολλαχ.: *Ἀντεσε τὸ παντελόνι μου 'ς ἓνα ξύλο καὶ σκίστηκε πολλαχ. Ἐδεσε τὸ σκοινί 'ς ἓνα καρφί Ἀνδρ. Ἐντεσε τὸ φόρεμά μου ἀπάνω 'ς ἓνα καρφί καὶ ξεσκίστηκε Παξ. Ἐδεσε ἡ ἄγορα τοῦ βαπωριῶ Κεφαλλ. || Παροιμ. φρ. Ἐντεσε 'ς τὴν τάβλα τοῦ διαόλου (παρεφρόνησε) Στερελλ. (Ἀγρίν.) Παροιμ. Ὁποῖος δέση 'ς τὸ βάτο ἢ πετοῖ ἢ κόκκαλο θὰ πάρῃ (ὁ βάτος δηλ. Ὁ πρὸς ἀδίκους ἀνθρώπους καὶ ἄρπαγας κοινωνῶν πάντως θὰ ζημιωθῇ) Κεφαλλ. Βάτος δὲν ἀδένει 'ς τὸ σπῖτι του (ἐπὶ οἴκου ἐντελῶς γυμνοῦ, πτωχικοῦ, ὅπου βάτος περιεγομένη οὐδὲν εὐρίσκει, ἐνδύματα ἢ στρώματα, εἰς τὰ ὁποῖα νὰ ἐμπλακῇ) Πελοπν. (Λακων.) Σὲ τέτοιο ξύλο ποῦ ἔντεσα, ἐδῶ θὰ ξημερώσω (ἐπὶ περιπλεχθέντων εἰς δυσχερῇ συναντήματα) ἸΒενιζέλ. Παροιμ. 273,80. 3) Εὐρίσκω κακὸν συναπάντημα, περιπίπτω εἰς ἐπήρειαν δαιμονίων, ἐξωτικῶν Ἡπ.: *Αὐτὴ ἡ γ'ναῖκα ἔδισι Ἡπ. Μετοχ. ντεσμένος = προσβεβλημένος ὑπὸ δαιμονίων Ἡπ. Πελοπν. (Κυνουρ.) Πβ. ἀγγίζω Β 3. 4) Ἐπιτυχάνω Εὐβ. (Κύμ. Ὁξύλιθ.) Μακεδ. (Νάουσ. κ. ἀ.) Πελοπν. (Μάν.): *Δὲν εἶχι ἀντέσ' καλὸ ἄντρα Μακεδ. Ἐντ' σὺς ἄνθρουπου καλὸ Νάουσ. || Παροιμ.***

Ὅπου πολυδιλέξῃ, τὸ χειρότερο θὰ δέση
(ὁποῖος διαλέγει πολὺ, συνήθως ἀποτυγχάνει εἰς τὴν ἐκλογὴν του) Μάν.

άντεπίσκοπος ὁ, Τῆλ.

Ἐκ τῆς προθ. *άντι* καὶ τοῦ οὐσ. *ἐπίσκοπος*.

Ὁ ἀντικαθιστῶν τὸν ἐπίσκοπον: Ἀσμ.

Ποῦ νὰ βρῶ γὼ πνευματικὸ, καλὸν ἐξασράτη,
ποῦ νὰ βρῶ ἀντεπίσκοπο νὰ πῶ τὰ κρίματά μου.